

Svar på skriftligt spörsmål om smidigare småskalig produktion av förnybar energi

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 202/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Halmeenpää /gröna m.fl.:

Ämnar regeringen vidta åtgärder för att undanröja hindren för elöverföring mellan tomter, vilka begränsar till exempel möjligheten att installera av solpaneler eller små vindkraftverk som producerar förnybar energi på andra tomter än den egna, och

ämna regeringen vidta åtgärder för att två eller flera hushåll eller till exempel lantgårdar med en enhet för energiproduktion de äger gemensamt, till exempel ett biogaskraftverk eller vindkraftverk som utnyttjar åkerbiomassa, kan producera energi för eget bruk och överföra den över gränsen till andra tomter?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt den nationella energi- och klimatstrategin som publicerades i november 2016 främjas den decentraliserade produktionen av el och värme som baserar sig på förnybar energi. Målet är att öka den decentraliserade småskaliga produktionen, huvudsakligen på marknadsvillkor och med nuvarande ekonomiska incitament. När det gäller den småskaliga elproduktionen bibehålls de nuvarande ekonomiska styrmedlen, inkl. elskattemodellen där en årlig elproduktion för eget bruk som understiger 800 megawattimmar är befriad från punktskatt, och hushållsavdraget för installationsarbetet.

Produktionen av el i liten skala och den decentraliserade värmeproduktionen på landsbygden främjas genom investeringsstödet för gårdsbruk och landsbygdens företagsstöd inom ramen för programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland. Inom jordbruket finns potential särskilt inom den kraftvärmeproduktion som baserar sig på utnyttjandet av jordbrukets biomassabaserade sidosrömmar samt inom produktionen av solel. När det gäller olika produktionsformer som baserar sig på biomassa ska det dock säkerställas att energin tas till vara på sådana platser där det är mest kostnadseffektivt.

Största delen av biogaspotentialen är bunden vid jordbruket. Produktionen av biogas på lantgårdarna har fördelar som inte har något direkt samband med energiekonomin, såsom effektivisering av återvinningen av näringsämnen, minskning av växthusgasutsläppen, bättre hygien och minskning av luktolägenheter. De fördelar som har samband med kretsekonomin är ofta cen-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 202/2017 rd

trala. Biogasproduktionen stöds redan nu på många sätt: skattefrihet, inmatningspris för el som produceras med biogas, energistöd inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde samt landsbygdens företagsstöd och investeringsstöd för gårdsbruk inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. När det gäller användningen av biogas finns de mest lovande utsikterna inom trafiksektorn och användningen av biogas som bränsle i arbetsmaskiner.

Elanvändare, inklusive hushåll och lantgårdar, kan redan nu producera el för eget bruk med en produktionsenhet de äger gemensamt. Lagstiftningen innehåller heller inga hinder för elöverföring mellan fastigheter. Elnätsverksamhet är emellertid tillståndspliktig monopolverksamhet. Nätinnehavaren är skyldig att ansluta eldriftsställen och kraftverk inom sitt verksamhetsområde som uppfyller de tekniska kraven till sitt elnät. Energimyndigheten beviljar elnätstillstånd och övervakar att prissättningen inom elöverföringen är skälig. I elmarknadslagen (588/2013) utgör elnätsverksamhet ett undantag från tillståndsplikten om ett elnät används endast för skötseln av en fastighets eller en motsvarande fastighetsgrupps interna elleveranser. Enligt Energimyndighetens förvaltningspraxis klassificeras som en fastighetsgrupps interna elleverans sådan elnätsverksamhet där fastigheter gränsar till varandra och förvaltas av samma aktör via ägande eller annat avtal, till exempel ett hyresavtal eller en samfällad skog, och fastigheterna har styckats och har lagfart.

I fråga om fastigheter som är belägna bredvid varandra och förvaltas av olika aktörer kan el överföras via nätinnehavarens elnät. Ekonomiska incitament, till exempel befrielsen från elskatt för kraftverk som producerar högst 800 megawatt per år, gäller endast el producerad av små producenter och som inte överförs till elnätet. Befrielsen från skatt gäller om den el en producent producerat används inom en fastighet eller därmed motsvarande fastighetsgrupp i enlighet med elmarknadslagen.

Vad gäller överföringsavgifter grundar sig marknadsmodellen och elmarknadslagen som baserar sig på denna på att alla parter betalar sin andel av kostnaderna för elnäten och överföringssystemet enligt orsaksprincipen, produktionen betalar överföringsavgiften från kraftverket till en virtuell marknadsplats, och förbrukningen betalar överföringsavgiften från den virtuella marknadsplatsen till förbrukningsobjektet. På så sätt möjliggörs ett överföringspris som inte är beroende av avståndet, som i sin tur möjliggör konkurrens inom elhandeln oberoende av om det kraftverk som producerat elen är beläget nära eller långt ifrån förbrukningsobjektet. Priset för överföring av el inbegriper tjänster med anknytning till elnätsverksamheten, till exempel mätning av elförbrukningen i realtid, kundservice, felservice 24 timmar per dygn och reparation av fel i alla situationer och automatiskt utan separat felanmälan. Nätbolaget täcker med hjälp av överföringsavgiften tillsynen över samt upprätthållandet, reparationer och utvecklingen av elnätet samt byggandet av nytt nät. Nätbolaget kostnader orsakas således till största delen av sådana fasta kostnader som ska täckas, fastän man inte förbrukar elektricitet. Om vissa användare av elnätet befrias från dessa avgifter måste de övriga kunderna betala dessa kostnader. Enligt lag ska elnätsbolaget behandla sina kunder jämlikt och rättvist. I det nuvarande systemet deltar därmed alla elnätskunder som bor inom nätområdet på ett jämlikt sätt i upprätthållandet, reparationen och utvecklingen av elnätet och tjänster i anslutning till det.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 202/2017 rd

Hushållens intresse för decentraliserad energiproduktion ökar kontinuerligt. Även kommissionen fäster uppmärksamhet vid möjligheterna att ordna sådan småskalig produktion i energigemenskaper som avses i paketet för ren energi som gavs på hösten 2016. I förslaget strävar man efter att erkänna energigemenskaper som ett fenomen och ge dem en jämlik möjlighet att delta i marknaden. I förslaget utgår man från att regleringen av nätbolag ska gälla gemenskaperna om de överför el över tomtgränsen.

I arbets- och näringsministeriets arbetsgrupp för intelligenta nät har man omfattande behandlat energigemenskaper. I arbetsgruppen har man i regel förhållit sig positivt till energigemenskaper, i synnerhet på basis av de försök som gjorts inom dagens bostadsaktiebolag. Arbetsgruppen har därför preliminärt tagit en positiv ställning till gemenskaper som genomförs inom husbolag. På samma sätt har arbetsgruppen förhållit sig positiv till decentraliserade gemenskaper där produktionen och förbrukningen finns på olika ställen. I arbetsgruppen är man starkt av åsikten att energibolagen, även decentraliserade energigemenskaper, ska delta i att täcka nätkostnaderna så att kunderna behandlas lika.

Helsingfors 12.6.2017

Bostads-, energi- och miljöminister Kimmo Tiilikainen